

ЗМІСТ

ББК 67.300я43
УДК 342.7(063)
П68

N «Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення»: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 26-27 вересня 2014 року. — Запоріжжя : Запорізька міська громадська організація «Істина», 2014.-120 с.

У матеріалах представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення», яка була організована Запорізькою міською громадською організацією «Істина» 26-27 вересня 2014 року у м. Запоріжжя.

ББК 67.300я43
УДК 342.7(063)

НАПРЯМ 1. ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА	
ЮРИДИЧНА ПРОФЕСІЯ І ЮРИДИЧНА ОСВІТА В СИСТЕМІ ПРАВОВОГО ЖИТТЯ СУСПІЛЬСТВА (ДОСВІД ФРН) Проскурняк О. Г.	5
КЛАСИФІКАЦІЯ ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАКОНОДАВСТВА Червінська Н. В.	9
НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО	
ПОСЯГАННЯ НА ОСОБИСТІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ ПРИ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ: ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ Бровко Н. І.	14
ГАРАНТІЇ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ Запорожець Т. Ю.	18
КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС У НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ Пармаьова А. Г.	21
ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИБОРЧИХ СИСТЕМ УКРАЇНИ Шевченко Є. О.	25
НАПРЯМ 3. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, СІМЕЙНЕ ПРАВО, ЖИТЛОВЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО	
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ СПАДКУВАННЯ МАЙНА НЕПОВНОЛІТНІМИ ТА МАЛОЛІТНІМИ ОСОБАМИ Алін М. С.	30
ЮРИДИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОГОВОРУ ПРО ЗМІНУ ЧЕРГОВОСТІ ПРАВА НА СПАДКУВАННЯ Бавінов С. І.	34
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ НЕПОВНОЛІТНІЙ ОСОБІ ПРИ ВТРАТІ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ Боторова Я. С.	37
ОСОБЛИВОСТІ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ. ЗАВДАНОЇ ЗДОРОВ'Ю МАЛОЛІТНІХ І НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ Гончаров І. Ю.	42
ДО ПИТАННЯ ПРО НЕДІЙСНІСТЬ ГОСПОДАРСЬКОГО ДОГОВОРУ Давидова І. В.	46
ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ПРАВОЧИНІВ, ЯКІ ВЧИНЯЮТЬСЯ З МАЙНОМ, ПЕРЕДАНИМ У ДОВІРЧУ ВЛАСНІСТЬ Нєкіт К. Г.	48
ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРІВ ПОЗИКИ ТА ПОЗИЧКИ Нємченко С. С.	51
НАДАННЯ НЕПОВНОЛІТНІМ ОСОБАМ ПОВНОЇ ЦИВІЛЬНОЇ ДІЄЗДАТНОСТІ Рикуш А. Ю.	53
НАПРЯМ 4. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПУБЛИЧНОЙ СОБСТВЕННОСТИ УЧЕБНЫМИ ЗАВЕДЕНИЯМИ Деревянко Б. В.	58

НАПРЯМ. 5. ТРУДОВЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
ЩОДО ПРОБЛЕМ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИПРОБУВАННЯ ПРИ ПРИЙНЯТТІ НА РОБОТУ Ждан М. Д.....	61
ПРАВОВОЙ АНАЛІЗ ОСУЩЕСТВЛЕННЯ ТЕНДЕРНОГО АУДИТА В МЕЖДУНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТРУДА И ОЦЕНКА ЕГО "ЭФФЕКТИВНОСТИ" ИПрахим Суфян Саад Ибрахим.....	66
НАПРЯМ 6. ЕКОЛОГІЧНЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ, АГРАРНЕ ПРАВО	
ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В КНР Кваша В. М.....	71
НАПРЯМ 7. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	
ЩОДО ПИТАННЯ МІСЦЯ ДЕРЖАВНОЇ ЛІСОВОЇ ОХОРОНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ В ЛІСАХ УКРАЇНИ Гуляк О. В., Сидоренко О. В.....	75
ЕВОЛЮЦІЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСУВАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ Сірош Д. М.....	79
МІСЦЕ ВИЩИХ МОРСЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДНІ І СИСТЕМІ МОРСЬКОЇ ДОКТРИНИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ Слєпченко О. О.....	83
ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ЮРИСДИКЦІЇ ТА ПРЕДМЕТНОЇ ПІДСУДНОСТІ СПРАВ З ПРИВОДУ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ** ДЕРЖАВНИХ ВИКОНАВЦІВ Шумейко І. П.....	88
НАПРЯМ 8. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ	
ДО ПИТАННЯ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗАВІДОМО НЕЗАКОННЕ ЗАТРИМАННЯ Палюх Л. М.....	93
ОФФШОРНЫЕ ЗОНЫ КАК СПОСОБ УКЛОНЕНИЯ ОТ УПЛАТЫ НАЛОГОВ Савескул А. В.....	97
ОБЪЕКТИВНА СТОРОНА ТА СУБЪЕКТИВНА СТОРОНА ЗЛОЧИНУ ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ОХОРОНИ ВОД Серєда І. Л.....	100
РУСЬКА ПРАВДА - ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НОРМ ІНСТИТУТУ ПРИЧЕТНОСТІ ДО ЗЛОЧИНУ Смушак О. М.....	104
НАПРЯМ 9. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНАЛІСТИКА	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ УЧАСТІ ПРОКУРОРА У ПЕРЕГЛЯДІ СУДОВИХ РІШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ Годугва К. І.....	108
НАТУРНІ КОЛЕКЦІЇ. ЇХ НАУКОВІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ В РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ Кадук С. В.....	111
СУТНІСТЬ ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇЇ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ Мацола А. А.....	116

НАПРЯМ 1. ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

ЮРИДИЧНА ПРОФЕСІЯ І ЮРИДИЧНА ОСВІТА В СИСТЕМІ ПРАВОВОГО ЖИТТЯ СУСПІЛЬСТВА (ДОСВІД ФРН)

ПРОСКУРНЯК о. г.

*здобувач кафедри теорії та історії держави і права
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Юридична освіта займає одне з пріоритетних місць в освітніх системах майже всіх країн і має характерні для них риси. Однією з таких характерних рис є різноманітність, котра, незважаючи на певні недоліки, має плюсом постійне бажання готувати юристів краще. У світі переважає визнання різноманітності (а не одноманітності), як різновиду суспільної цінності, як умови оптимальних темпів прогресу в будь-якій, в тому числі і вузівській педагогічній справі. Не менш важливою рисою європейського та, зокрема, німецького досвіду є інтеграційні тенденції, прагнення до зближення, узгодження різних підходів, розробки міжнародних стандартів освіти, що забезпечували б взаємне визнання дипломів і присудження міжнародних дипломів.

Сьогодні багато говориться про «європейську юридичну освіту». Що це таке? Деякі риси цієї освіти позначились вже досить чітко. По-перше, це освіта, яка відповідає стандартам, визаним державами - членами ЄС. По-друге, це єдині критерії оцінки рівня знань студентів. По-третє, це «європейський» навчальний план, в якому акцентовані транснаціональні і європейські елементи в національних курсах права і значна увага приділяється вивченню власне європейського, тобто наднаціонального права. По-четверте, це поєднання різноманітності та індивідуалізації навчання.

Однак європеїзація юридичної освіти - це тривалий процес. На сьогодні можна констатувати проходження етапу вищлення «європейських» елементів у національних навчальних планах, програмах, методиках, тобто не уніфікації, а зближення різних національних моделей юридичної освіти.

апеляційних і касаційних скарг, заяв про перегляд судових рішень одночасно з внесенням надсилати до прокуратур вишого рівня, а прокурорів районів у містах - до прокуратур міст з районним поділом (п. 10.3), а вищестоящих прокурорів своєчасно вивчати законність судових рішень та за наявності підстав ініціювати їх перегляд (п. 9.2).

Звертаючись до апеляційного суду, прокурор зобов'язаний вказати одну з підстав, визначених у ст. 409 КПК України, зокрема: неповноту судового розгляду; невідповідність висновків суду, викладених у судовому рішенні, фактичним обставинам кримінального провадження; істотне порушення вимог кримінального процесуального закону; неправильне застосування закону України про кримінальну відповідальність або невідповідність призначеного покарання тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого.

При цьому, оскарження прокурором вироків на підставі угод допускається лише з таких підстав: 1) призначення судом покарання, менш суворого, ніж узгоджене сторонами угоди; 2) затвердження судом угоди у провадженні, в якому згідно з частиною четвертою статті 469 КПК України угода не може бути укладена (п. 2 ч. 4 ст. 394 КПК України), тобто у провадженні щодо кримінальних проступків, злочинів невеликої чи середньої тяжкості та у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення.

Водночас, у кримінальному процесуальному законі відсутня вказівка на можливість оскарження прокурором вироку, винесеного на підставі угоди, що укладена між не уповноваженими суб'єктами.

Зазначене набуває особливої актуальності щодо неповнолітніх. Адже відповідно до листа Вишого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод» від 15 листопада 2012 року № 223-1679/0/4-12 угоду про примирення або визнання винуватості до досягнення неповнолітнім 16 років уповноважений укладати лише його законний представник (про надання згоди неповнолітнім, його законним представником у наведених вище випадках обов'язково має бути зазначено в угоді про примирення), а після досягнення шістнадцятирічного віку - неповнолітній самостійно, але за наявності згоди його законного представника.

Враховуючи, що особливості повноважень прокурора, який бере участь у судовому провадженні щодо неповнолітніх, обумовлені передусім такими

специфічними ознаками судового розгляду, як підвищена вимогливість законодавця щодо додержання прав неповнолітнього, вважаємо за необхідне доповнити п.2 ч. 4 ст. 394 КПК України вказівкою про можливість оскарження угод, укладених між суб'єктами, що не уповноважені на такі дії.

НАТУРНІ КОЛЕКЦІЇ, ЇХ НАУКОВІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ В РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ

КАДУК С. В.

доцент кафедри кримінального права

Юридичний інститут

Прикарпатського національного університету

імені Боснія Стефаніка

м. Івано-Франківськ, Україна

Систему криміналістично-довідкових колекцій складають дві групи: колекції об'єктів в природі (натурні колекції) і колекції об'єктів, що містять інформацію, отриману в результаті відповідної обробки натурних об'єктів (малюнки, відтиски, відбитки, моделі, зліпки, ксерокопії, фотознімки, відеозаписи, фонограми тощо) - так звані модельні (фактографічні) колекції.

Колекції першої групи - це зібрання первинних джерел інформації, другої групи - відповідно, до вторинних джерел інформації або, як вони названі в теорії інформаційного пошуку, до фактографічного матеріалу [1].

Виділяють такі основні властивості натурних об'єктів: а) відносну стійкість у часі, тобто здатність у межах певного періоду зберігати істотні для встановлення групової належності ознаки; б) рефлексивність (наочність), тобто здатність об'єкта фіксувати свої властивості у відображеннях, доступних для вивчення.

У чому перевага використання саме натурних, а не модельних (фактографічних) колекцій (принаймні щодо їх використання в судово-експертній діяльності)?

Фактографічні матеріали не можуть охопити всі відомості про досліджуваний об'єкт, необхідність щодо яких може виникнути в процесі експертного дослідження [2].

Експертів потрібні не тільки відомості про властивості досліджуваного об'єкта. У багатьох випадках йому необхідно ще й перевірити **варіантність** цих властивостей (ознак) у різних умовах взаємодії, які він **відтворює**,

маніпулюючи з об'єктом у процесі проведення експериментів. Окрім цього, експертна діяльність полягає не тільки у використанні ознак (властивостей), які можуть бути формалізовані й описані, але й у використанні зв'язків (відносин) цих властивостей. Такі зв'язки зазвичай бути виокремлені лише за безпосереднього вивчення предмету.

Необхідність накопичення об'єктів-оригіналів обумовлена ще й тим, що відображена ознака об'єкта відрізняється від оригіналу за властивостями відображеного об'єкта і умовами (механізмом) відображення (тривимірні об'єкти на знімку відображаються в двомірному зображенні; папілярний візерунок сліду передається спотворено, з втратою або доповненням деталей малюнка; різні характеристики елементів ріжучої частини інструменту відтворюються в сліді неповно або спотворено) [3].

Які ж об'єкти можуть слугувати формуванню натурних колекцій?

Відомо, що об'єкт судової експертизи - це матеріальний об'єкт, що містить інформацію, необхідну для вирішення експертного завдання (зазвичай, це відображення людей і тварин, предметів, механізмів і агрегатів, речовин, матеріалів та виробів, документів й поліграфічної продукції, рідин та виділень людського організму, частин тіла людини, трупів, різноманітних об'єктів рослинного й тваринного походження тощо).

До об'єктів натурних колекцій, як було зазначено, не можуть бути віднесені об'єкти, властивості яких не є стійкими до часу. Стійка зовнішня будова об'єктів є одним з головних видів джерел інформації в процесі пізнання матеріальних предметів взагалі і криміналістичної ідентифікації зокрема. Крім того, через неможливість накопичення всіх об'єктів певної групи, колекції формуються, зазвичай, з однорідних об'єктів або об'єктів, об'єднаних спільністю експертних завдань.

Які об'єкти варто вважати однорідними?

Однорідні - які належать до того ж роду, племені, розряду, мають однакові риси, ознаки, склад, однакові властивості в усіх їх частинах. У криміналістиці під однорідними розуміють об'єкти, які попри всі відмінності мають один і той же набір ознак групової властивості. Проте поняття групи у встановленні належності до неї об'єкта може бути сформовано й за випадковими ознаками [6].

Науковою основою використання натурних колекцій, крім загальних положень вчення про криміналістичну реєстрацію, що відносяться до всіх видів обліків, є положення теорії ідентифікації і встановлення групової

належності, положення криміналістичного вчення про ознаки, за якими проводиться визначення групової (родової) належності.

Встановлення групової належності - це віднесення одного або декількох об'єктів, пов'язаних з подією, що розслідується, до певної групи предметів (речовин).

Поняття групової належності передбачає наявність у досліджуваного об'єкта такої сукупності ознак, на підставі якої він може бути віднесений до певного виду предметів (речовин). Поняттям групової належності охоплюється і однорідність декількох об'єктів, властивості яких підлягають майбутньому дослідженню.

З поняттями «ідентифікація», «групофікація», «класифікація» пов'язано питання завдань криміналістичних експертиз. Як відомо, виділяються три види таких завдань: ідентифікаційні, класифікаційні та діагностичні завдання.

Загальновідомо, що класифікація можлива тільки відносно об'єкта, який досліджується в натурі, коли є підстави віднести його до певного класу. Групова належність встановлюється як щодо самого об'єкта, так і за його відображенням. За умов класифікаційного дослідження повинен вивчатися безпосередньо сам об'єкт, як носій всієї сукупності властивостей, а визначення групової належності об'єкта може проводитися і за його відображенням.

Діагностичні експертні завдання вирішуються в межах різних класів і видів судових експертиз.

Загальне завдання криміналістичної діагностики полягає у встановленні (визначенні, розкритті) об'єктивної істини шляхом вивчення й пояснення явища, тобто пізнання його причини, умов виникнення, з'ясування його спеціальних рис і властивих йому взаємозв'язків ознак (властивостей).

До завдань діагностичних досліджень переважно відносять; визначення властивостей і станів об'єкта (явища, події); з'ясування обставин того, що відбулося; виявлення причинного зв'язку між відомими фактами; встановлення групової належності [5].

Діагностувальними об'єктами для порівняння можуть виступати матеріальні об'єкти (зразки з колекції, фотознімки).

Абсолютно самостійне значення матимуть результати тих криміналістичних експертиз, зміст яких обмежується встановленням групової належності. За допомогою такого виду експертиз можна **визначити:** за стріляними кулями й гільзами - зразок патрона і систему вогнепальної

зброї, і якої вчинений постріл; за слідами зламу - тип застосованого злочинцями знаряддя зламу або інструменту; за слідами протектора коліс - модель шини, тип і марку автомашини.

З процесами ідентифікації і встановлення групової належності пов'язана проблема виявлення так званого джерела походження досліджуваних об'єктів.

Джерело походження може бути як об'єктом ідентифікації (під час встановлення належності двох і більше об'єктів до однієї групи (маси), так і об'єктом встановлення групової належності. У цьому випадку під джерелом походження необхідно розглядати підприємство-виробник або місце переробки. Такі дослідження проводяться достатньо часто відносно, так званої, продукції масового виробництва (цяхи, гудзики, вироби кабельної промисловості тощо). У процесі аналізу можуть бути використані об'єкти натурних колекцій.

Встановлення джерела походження зводиться до конкретнішого визначення роду, виду або групи. Це — один із варіантів групування під час визначення групової належності [4].

Дослідження, що проводяться експертом під час встановлення однорідності й загального джерела походження, методично не відрізняються. Різні лише форми кінцевих результатів та кількість інформації, узагальненої у висновках. Оскільки встановлюється загальне джерело походження і експерт, оперує більшим об'ємом ознак, ніж за звичайного встановлення групової належності, тому його висновок стає більш достовірним.

Отже, виявлення загального джерела походження об'єктів є, за своєю суттю, дослідженням групової належності, висновок про яку може бути виражений у формі належності об'єктів до загального джерела їх походження. Тому загальне джерело походження є однією з форм висновків встановлення групової належності.

Тому в довідниках, навчальних посібниках, методичних рекомендаціях доцільно виділяти в одну групу питання, які можуть бути вирішені безпосередньо з використанням довідково-допоміжних обліків. Це дозволить уникнути некоректного використання терміну «встановлення групової належності» і під час розгляду його в групі ідентифікаційних або діагностичних питань. По-друге, це дозволить наочно продемонструвати можливості в експертній й слідчій практиці довідково-допоміжних обліків у цілому і натурних колекцій зокрема.

А тепер щодо процесуальних аспектів використання натурних колекцій в розслідуванні злочинів та щодо доказового значення інформації, отриманої з обліків системи криміналістичної реєстрації.

Практичне використання криміналістично-довідкових колекцій під час розслідування злочинів повинно здійснюватися відповідно до принципів кримінального процесу і його норм. Тому першочергового значення набуває вирішення питання про допустимість використання експертом натурних колекцій. Питання про процесуальні підстави використання натурних колекцій важливе, хоча в науковій літературі майже не розглядається [5].

Предмети з натурних колекцій у процесуальному сенсі не можуть бути віднесені до різновидів звичайних зразків для порівняльного дослідження,

наданих слідчим. На неприпустимість ототожнення понять зразків (об'єктів), узятих з колекції, зі зразками, наданими слідчим для порівняльного дослідження, неодноразово вказувалося в науковій літературі.

Питання процесуальної природи зразків для порівняльного дослідження досить детально і водночас неоднозначно висвітлено в юридичній літературі. Одні вчені вважають їх самостійним видом доказів, а інші ж трактують як різновид речових доказів.

Список літератури:

1. Бірюков В.В. Доказове значення інформації, отриманої з криміналістичних та інших інформаційних систем / В.В. Бірюков [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuu.gov.ua/>
 2. Бірюков В.В. Облікова інформація в розслідуванні. Загальна структура та класифікація інформаційних систем/ В. В. Бірюков [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuu.gov.ua/>
 3. Бірюков В.В. Сучасні інформаційні системи підрозділів експертно-криміналістичної служби МВС / В.В.Бірюков [Електронний ресурс] - Режим доступу до документарну: <http://www.nbuu.gov.ua/>
 4. Криминалистические учеты / сост. Э.А.Разумов. - К. : РИО МВД Украины, 1991. - 244 с.
 5. Волкова А.Е. Використання інформаційно-довідкових обліків при проведенні слідчих дій / А.Е.Волкова [Електронний ресурс]. - Режим доступу до документа :<http://www.nbuu.gov.ua/>
- <> Довідково-допоміжні обліки [Електронний ресурс]. - Режим доступу до документа: <http://pravodom.com/>